

«Καμπανάκι» των ελεγκτών της ΕΕ για το διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο: Αργή πρόοδος και ανεπαρκής συντήρηση

2020/04/22 09:16 στην κατηγορία ΑΥΤΟ/ΔΡΟΜΟΙ

Το κεντρικό διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) με οδικές αρτηρίες μεγάλων ταχυτήτων κερδίζει έδαφος και επιτυγχάνει θετικά αποτελέσματα προς όφελος των ταξιδιωτών, όπως συντόμευση του χρόνου μετακίνησης και διάνυση μεγαλύτερων αποστάσεων σε αυτοκινητόδρομο, σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ).

Η χρηματοδότηση της ΕΕ και οι δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχουν συμβάλει μεν θετικά στα εν λόγω αποτελέσματα, ωστόσο τα περισσότερα κράτη μέλη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης εξακολουθούν να υστερούν ενώ, από το 2014, **μόνο 400 χιλιόμετρα περίπου νέων δρόμων του ΔΕΔ-Μ έχουν ολοκληρωθεί με τη στήριξη της ΕΕ.**

Επιπλέον, η απρόσκοπτη μετακίνηση κατά μήκος του οδικού δικτύου παρεμποδίζεται από ατελή διασυνοριακά τμήματα και ανεπαρκώς συντονισμένες υποδομές για χώρους στάθμευσης και καθαρών καυσίμων, ενώ η **ανεπαρκής συντήρηση από τα κράτη μέλη θέτει μακροπρόθεσμα σε κίνδυνο την κατάσταση του δικτύου.**

Σιδηροδρομικά Νέα: Το σχεδιαζόμενο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών 2030.

Τα οδικά δίκτυα αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών της ΕΕ. Έως το 2030, η Επιτροπή σκοπεύει να ολοκληρώσει σχεδόν 50.000 χλμ. αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας που θα καλύπτουν τους εννέα βασικούς διαδρόμους του ΔΕΔ-Μ και όλες τις σημαντικές οδικές αρτηρίες στην ΕΕ.

Από το 2007, **έχει χορηγήσει στα κράτη μέλη περίπου 78 δισεκατομμύρια ευρώ** για την κατασκευή νέων δρόμων και την αναμόρφωση υφιστάμενων, εκ των οποίων περίπου 40 δισεκατομμύρια ευρώ για δρόμους που ανήκουν στο δίκτυο.

Οι ελεγκτές αξιολόγησαν την πρόοδο που σημειώθηκε -και τον ρόλο της Επιτροπής- ως προς την ολοκλήρωση ενός πλήρως λειτουργικού κεντρικού οδικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ. Ελέγχθηκαν, επίσης, η συνεισφορά των κρατών μελών στη συντήρηση του οδικού δικτύου και πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στη Βουλγαρία, στην Τσεχική

Δημοκρατία, στην Ισπανία και στην Πολωνία.

«Ο ρόλος των οδικών δικτύων στη σύνδεση των χωρών και των περιφερειών της ΕΕ είναι σημαντικός, καθώς αυτά συμβάλλουν κατ' αυτό τον τρόπο στην οικονομική δραστηριότητα, στην ανάπτυξη και στη μεγέθυνση», δήλωσε ο Ladislav Balko, μέλος του ΕΕΣ και αρμόδιος για την έκθεση. «Το κεντρικό οδικό δίκτυο της ΕΕ σημειώνει πρόοδο, δεν είναι ωστόσο ακόμη πλήρως λειτουργικό», συμπλήρωσε.

Υστέρηση σε νέες παραδόσεις

Από το 2007 έως το 2017 κατασκευάστηκαν περίπου 3.100 χιλιόμετρα αυτοκινητοδρόμων με τη στήριξη της ΕΕ, γεγονός που συνέβαλε στη συντόμευση των μετακινήσεων, στην ασφάλεια και στη βελτίωσή τους.

Ωστόσο, από τα 2.000 χλμ. περίπου των νέων αυτοκινητοδρόμων που είχαν προγραμματιστεί για την περίοδο 2014-2020, κατά τον χρόνο του ελέγχου -τέλη του 2019- είχαν ολοκληρωθεί λιγότερα από 400 χλμ.

Οι ελεγκτές επισημαίνουν ένα κενό μεταξύ του επιπέδου ανάπτυξης του κεντρικού δικτύου στα κράτη μέλη της Δυτικής και τα κράτη μέλη της Κεντρικής/Ανατολικής Ευρώπης.

Η Επιτροπή έχει διαδραματίσει σημαντικό στρατηγικό ρόλο, δίνοντας προτεραιότητα στην ολοκλήρωση των σημαντικότερων από άποψη κυκλοφορίας οδικών αρτηριών:

θέσπισε το κεντρικό δίκτυο και τους διαδρόμους στους κανονισμούς της ΕΕ, έθεσε προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση και ώθησε τα κράτη μέλη, κατά τον σχεδιασμό, να δώσουν προτεραιότητα στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ.

Ωστόσο, για την περίοδο 2014-2020, τα κράτη μέλη είχαν δεσμεύσει για το κεντρικό δίκτυο μόνο το ένα τρίτο της διαθέσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ, μολονότι στα περισσότερα κράτη μέλη της Κεντρικής/Ανατολικής Ευρώπης - τους μεγάλους δικαιούχους των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ-, το δίκτυο εμφάνιζε χαμηλά ποσοστά ολοκλήρωσης.

Από το 2014, μόνο 400 χιλιόμετρα περίπου νέων δρόμων του ΔΕΔ-Μ έχουν ολοκληρωθεί με τη στήριξη της ΕΕ

Η Επιτροπή δεν παρακολουθεί πάντα το σύνολο του κεντρικού δικτύου και δεν διαθέτει ενδιάμεσα ορόσημα που να της επιτρέπουν να αξιολογεί με ακρίβεια την

πρόοδο και να προβαίνει σε αξιόπιστες προβλέψεις όσον αφορά την πιθανότητα ολοκλήρωσής του έως το 2030.

Αυτές οι αδυναμίες παρακολούθησης, καθώς και τα ανεπίκαιρα και αναξιόπιστα δεδομένα από τα κράτη μέλη, υπονομεύουν την ικανότητά της να λαμβάνει εγκαίρως διορθωτικά μέτρα, εφόσον ανακύψει η ανάγκη.

Οι ελεγκτές προειδοποιούν ότι **τα εθνικά κονδύλια συντήρησης μειώνονται σταθερά** αντί να αυξάνονται παράλληλα με την αυξανόμενη έκταση των υποδομών και την παλαίωση νευραλγικών συνδέσεων.

Παρότι αυτό μπορεί να έχει αντίκτυπο στην πλήρη λειτουργικότητα του κεντρικού δικτύου έως το 2030, η Επιτροπή δεν διαθέτει εργαλεία για να επαληθεύσει κατά πόσον τα κράτη μέλη διαθέτουν ένα παγιωμένο σύστημα που να εξασφαλίζει την ορθή συντήρηση των δικτύων τους.

Οι ελεγκτές συνιστούν στην Επιτροπή να προτεραιοποιήσει τις επενδύσεις στο κεντρικό οδικό δίκτυο, να ενισχύσει τις ρυθμίσεις παρακολούθησης, καθώς και την προσέγγισή της, προκειμένου να εξασφαλιστεί η κατάλληλη συντήρηση του ολοένα μεγαλύτερου δικτύου από τα κράτη μέλη.

Οι αρχικοί στόχοι

Το 2013, όταν εγκρίθηκε ο κανονισμός για το ΔΕΔ-Μ, στόχος ήταν να ολοκληρωθεί το εκτεταμένο οδικό δίκτυο για να συνδεθούν όλες οι περιφέρειες της ΕΕ έως το 2050, και το κεντρικό δίκτυο έως το 2030.

Το 2016, όταν συγκεντρώθηκαν τα πλέον πρόσφατα δεδομένα, τα ποσοστά ολοκλήρωσης για τους κύριους οδικούς άξονες του ΔΕΔ-Μ σε ολόκληρη την ΕΕ ανέρχονταν κατά μέσο όρο στο 77%.

Κατά τον χρόνο του ελέγχου, τα ποσοστά για τις τέσσερις χώρες στις οποίες πραγματοποιήθηκε επίσκεψη ήταν 46% στη Βουλγαρία, περίπου 75% στην Πολωνία, περίπου 78% στην Τσεχική Δημοκρατία και 100% στην Ισπανία.

Από τις διαδρομές που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου, τη μεγαλύτερη αύξηση σε μήκος (190%, από 200 χλμ. σε 580 χλμ.) και εξοικονόμηση χρόνου (8 %) μεταξύ 2012 και 2019 σημείωσε η διαδρομή Ταλίν-Βιέννη (σε σύγκριση με τις γραμμές Μαδρίτη-Βαρσοβία, Βουκουρέστι-Παρίσι και Μπουργκάς-Βερολίνο).

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, **οι δαπάνες για τη μέση συντήρηση των δρόμων από τα κράτη μέλη μειώθηκαν σχεδόν κατά το ήμισυ από το 2007 έως το 2017**. Από τις τέσσερις χώρες στις οποίες πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, μόνο στην Ισπανία το

δίκτυο θεωρείται ότι βρίσκεται σε γενικά καλή κατάσταση.

Η ειδική έκθεση 9/2020 με τίτλο «Κεντρικό οδικό δίκτυο της ΕΕ: συντομότερες μεν οι μετακινήσεις, το δίκτυο ωστόσο δεν είναι ακόμη πλήρως λειτουργικό» είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.